

Воронова Тетяна Володимирівна

Участь жінок у політичних процесах сучасності (на прикладі країн ЄС): перспективи досягнення гендерного паритету в політичному житті

УДК 327.3

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-2.4>

Воронова Тетяна Володимирівна
кандидат політичних наук,
доцент кафедри політології
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
пр. Гагаріна, 72,
Дніпро, Україна

Актуальність цієї проблематики пов'язана з необхідністю розвитку представницької демократії, заснованої на гендерній рівності, розвиненому громадянському суспільстві.

Метою дослідження є визначення специфіки участі жінок у політичних процесах сучасності та розкриття перспектив досягнення гендерного паритету. Наводяться політичні імплікації участі жінок у політиці, які дають змогу будувати прогностичні міркування стосовно перспектив досягнення гендерного паритету в процесі формування органів влади різних рівнів. Розкривається значення участі жінок у політиці як такого явища суспільного життя, що на глобальному рівні набуває форм не лише у традиційних сферах розвитку індивідів, але й у публічній політиці.

У статті використані загальнонаукові й фахові політологічні методи. Зокрема, до загальнологічних методів належать аналіз, синтез (здійснюється розгляд наукових оцінок політичної участі жінок на прикладі країн ЄС). До застосованих фахових методів належать порівняльний і структурно-функціональний методи, гендерний підхід. За допомогою порівняльного методу зіставляються теоретичні інтерпретації базових форм політичної участі жінок. За допомогою структурно-функціонального методу визначаються компоненти, які впливають на активізацію політичної участі жінок у країнах ЄС. Гендерний підхід визнаний як найбільш перспективний разом із традиційним політичним аналізом для подальшого дослідження політичної участі жінок.

Підкреслюється, що основною тенденцією в залученні жінок у політику на світовому рівні є виявлення стимулів індивідуального і колективного вибору на користь проактивної політичної поведінки.

Встановлено, що здійснення збалансованої участі жінок та чоловіків у процесі прийняття рішень вимагає скоординованих дій у широкому діапазоні сфер діяльності і вже десятки років займає важливе місце в порядку денному Ради Європи. Це включає впровадження сучасних стандартів, а також підтримку політики задля досягнення паритетної демократії. Визначено, що повсякденна реальність гендерної нерівності призводить до нерівних можливостей. Глибоко вкорінений менталітет та традиційні нерівні відносини влади, соціально-економічні та культурні бар'єри, а також поширеність сексистської мови та гендерного насильства, продовжують обмежувати участь жінок у політичній та громадській сферах.

Ключові слова: залучення жінок, політичні процеси, гендерна рівність, участь у політиці, гендерний паритет, політична рівність.

Вступ. Питання участі жінок у політиці є надзвичайно актуальним у науковому дискурсі, оскільки гендерна рівність у політичних правах становить базові засади розвитку демократичних суспільств.

Представництво жінок у виборних установах, пропорційне чоловікам, є ключовим фактором довіри та законності до парламентів та органів місцевого самоврядування.

Проте, незважаючи на зростання інтересу до цього питання науковців з усього світу та активізації участі жінок в політиці у всьому світі, лише п'яту частину від кількісного складу членів парламентів країн становлять жінки. В Європі та Центральній Азії цей показник становить навіть менше 21% [2]. У міжнародних звітах про забезпечення гендерної рівності Україна також посідає низькі місця передусім через показник політичної залученості жінок.

Для боротьби з дискримінаційним законодавством та політикою покращення результатів гендерної рівності були створені структури та стратегічні плани щодо поліпшення участі жінок у політичній діяльності та гендерної рівності.

ООН сприяла створенню таких структур у багатьох країнах, визнаючи важливу роль, яку вони відіграють у розширенні прав і можливостей жінок як представниць парламенту, підтримуючи появу гендерно рівних парламентів. Стратегія ООН щодо гендерної рівності на 2014–2017 роки наголошувала на надзвичайно важливому рівні гендерної рівності та участі жінок у прийнятті рішень для сталого розвитку країн світу та закликала до розширення можливостей жінок як виборців, політичних суб'єктів та осіб, що приймають рішення.

Рівноправна участь і лідерська позиція жінок у політичному та громадському житті є надзвичайно важливими для досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року, і ми вбачаємо за необхідне визначити перспективи досягнення гендерного паритету жінок у політичному житті країн світу, досліджуючи практику країн Європейського Союзу.

Теоретичне осмислення проблеми участі жінок у політиці в міждисциплінарній перспективі здійснювали як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Зокрема, Т. Слабчук у своїх роботах визначає

статус жінки в українській політиці наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.

Вітчизняні дослідниці Т. Костюченко і С. Оксамитна досліджували громадську думку та мережеву підтримку жінок у політиці в Україні та Грузії.

Висвітлення гендерного аналізу Верховної Ради України, а також питань соціології гендеру, соціальної структури суспільства, гендерних відносин та гендерної політики (в Україні і Швеції), соціальної нерівності і соціальних проблем, жіночого, чоловічого та ЛГБТ рухів, розмаїття (diversity) здійснено у працях Т. Марценюк. У працях Ю. Мислюк визначено механізм паритетної демократії в сучасній Україні та роль жінки-лідера в політиці. У працях Н. Олійник визначено методологію дослідження політичної участі жінок у поєднанні традиційної політичної теорії та гендерного підходу. Гендерні аспекти політики були висвітлені в праці І. Терлецької

Серед західних дослідників слід виділити роботи М.А. Орізадаре, яка досліджувала участь жіночих груп у прийнятті політичних рішень на прикладі Нігерії. Шан-Жан Сара Ліу та Лі Ен Баназак досліджували вплив жінок-міністрів на громадянське залучення громадян, зосереджуючи особливу увагу на тому, які відмінності між двома типами представництв справляють різний вплив на політичну участь.

Мета та завдання. Метою статті є визначення специфіки участі жінок у політичних процесах сучасності та розкриття перспектив досягнення гендерного паритету. Завданням статті є означення особливостей розвитку політичної участі жінок на прикладі країн ЄС та у світовому масштабі.

Методи дослідження. У статті використані загальнонаукові й фахові політологічні методи. Зокрема, до загальнологічних методів належать аналіз, синтез (здійснюється розгляд наукових оцінок політичної участі жінок на прикладі країн ЄС). До застосованих фахових методів належать порівняльний і структурно-функціональний методи, гендерний підхід. За допомогою порівняльного методу зіставляються теоретичні інтерпретації базових форм політичної участі жінок. За допомогою структурно-функціонального методу визначаються компоненти, які впливають на активізацію політичної участі жінок у країнах ЄС. Гендерний підхід визнаний як найбільш перспективний разом із традиційним політичним аналізом для подальшого дослідження політичної участі жінок.

Результати. Не може не привернути увагу той факт, що найбільш успішним стосовно залучення жінок до політики є регіон Європейського Союзу.

Так, відповідно до статистичної інформації Іспанія з моменту існування нового уряду з січня 2020 року входить до чотирьох найкращих європейських країн із найбільшою часткою жінок у політиці: Іспанія слідує за Швецією (47,4%), Францією (47,2%) та Фінляндією (45,8%) [10].

Після останніх виборів у листопаді 2020 року Іспанія посідає десяте місце у світовому рейтингу політичного представництва жінок. Попереду – Руанда (61,3%), Куба (53,2%), Болівія (53,1%), Мексика (48,2%) та інші, такі як Гренада, Намібія, Швеція, Нікарагуа та Коста-Ріка, згідно з даними, опублікованими Світовим банком. Із 350 депутатів конгресу Іспанії 196 – чоловіки та 154 – жінки, що означає, що 56% членів Палати представників – чоловіки, а 44% – жінки.

Є кілька факторів, з якими дослідники пов'язують успіх Іспанії у високих показниках політичної участі жінок. Передусім це прагнення жінок до здобуття вищої освіти. На думку вітчизняної дослідниці Т. Мартинюк, «аби результативно впроваджувати політику гендерної рівності, важливо здійснювати т.зв. комплексний підхід на рівні “дії зверху” (державної гендерної політики) і т.зв. “дії знизу” (низових ініціатив, тобто зусиль із боку жіночого руху). Крім того, важливу складову частину процесу регулювання гендерних відносин становлять інституції освіти та науки, виконуючи функцію постійного моніторингу та проведення фахових досліджень гендерних відносин» [6]. Зокрема, майже кожна дитина в Іспанії отримує початкову освіту, але майже 35% іспанської молоді не отримують вищої освіти. Серед тих, хто вступає до університету, майже 60% усіх студентів – жінки. Вони також отримують кращі оцінки і вчасно закінчують навчання, показуючи кращу успішність, ніж чоловіки, але жінки рідше обіймають владні посади. За останніми даними, лише 19% усіх керівних посад в Іспанії обіймають жінки. Це пов'язано з тим, що принаймні 2,5 мільйона жінок в Іспанії не можуть отримати доступ до ринку праці, оскільки вони мають дбати про сім'ю, що є характерним для багатьох країн світу, не тільки для країн ЄС. Серед чоловіків ця цифра є значно меншою. Дослідження також показало, що жінки в Іспанії виконують 68% усіх неоплачуваних робіт. Близько 25% неактивних жінок в Іспанії стверджують, що вони не можуть працювати поза домом через сімейні звинувачення. Цей відсоток набагато вищий, ніж в інших сусідніх країнах, таких як Португалія (13%) або Франція (10%). Він також набагато більший, ніж в іспанців, які не працюють з тієї ж причини (3%).

Активізація участі жінок у політиці в Іспанії також пов'язана з відстоюванням своїх прав та протидією домашньому насиллю.

Жінки на посадах виконавчої влади

Жінки працюють главами держав чи урядів лише у 22 країнах, а в 119 країнах ніколи не було жінки-лідера [1]. За нинішніх темпів гендерна рівність на найвищих посадах влади не буде досягнута ще протягом наступних 130 років [2]. Лише в 10 країнах є жінка-глава держави, а в 13 країнах – жінка-глава уряду [3].

Зокрема, 21% урядових міністрів є жінками в країнах ЄС, 14 країн мають 50% жінок на міністерських посадах [4]. Проте зі збільшенням лише на 0,52% на рік гендерний паритет на міністерських посадах не буде досягнутий до 2077 року [5].

На арені, де домінують чоловіки, жінкам важче знайти підтримку і отримати доступ до закритих політичних кіл і мереж, а також фондів. Функціонування політичного життя продовжують слідувати неписаним, традиційним правилам, які занадто часто віддають перевагу чоловікам.

Глибоко вкорінені перешкоди на шляху розширення участі жінок у політичному житті пов'язані з доступом до освітніх, соціальних та культурних чинників.

Жінки в національних парламентах

Нині 25% усіх національних парламентарів країн ЄС становлять жінки, порівняно з 11% в 1995 році [7]. За словами Т. Мартинюк, «найгіршою є ситуація з представництвом жінок у топ-політиці – в Угорщині, на Кіпрі, на Мальті, у Румунії, Ірландії, Латвії, Словаччині та Чехії, тобто у країнах, які стали нещодавніми членами ЄС та були належними до т.зв. соціалістичного простору» [6].

У світовому масштабі лише чотири країни мають 50% (і більше) жінок у парламенті в одній або нижчих палатах: Руанда – 61%, Куба – 53%, Болівія – 53% та Об'єднані Арабські Емірати – 50% [8].

Ще 19 країн досягли або перевершили 40%, у тому числі дев'ять країн Європи, п'ять країн Латинської Америки та Карибського басейну, чотири в Африці та одна в Тихому океані [9].

Понад дві третини цих країн застосували гендерні квоти – або законодавчо встановлені квоти кандидатів, або зарезервовані місця, – відкриваючи простір для політичної участі жінок у національних парламентах [10].

В усьому світі 27 країн, в яких жінки становлять менше 10% парламентаріїв у вищій або нижчих палатах [11].

За нинішніх темпів прогресу гендерний паритет у національних законодавчих органах не буде досягнутий до 2063 р. [12]. Повна участь жінок у громадському та політичному житті вимагає принципової зміни значення задля усунення як соціальних, так і структурних бар'єрів. Хоча перешкод багато, зміни мають відбуватися в результаті комплексного багатогалузевого підходу, що залучає всіх відповідних зацікавлених сторін. Наприклад, освіта та засоби масової інформації відіграють важливу роль у відкритті та наданні різноманітних можливостей для дівчат та хлопців, поданні реалістичного та неупередженого зображення образу жінок на політичних та громадських посадах, що приймають рішення.

У Латинській Америці та Карибському басейні, а також Європі та Північній Америці жінки займають понад 30% депутатських мандатів. У Північній

Африці та Західній Азії та Океанії в національних парламентах менше 17% жінок. Представництво жінок є найнижчим у тихоокеанських острівних державах, оскільки жінки займають 6% місць і не представлені в парламентах трьох країн [13].

Жінки в органах місцевого самоврядування

Дані 133 країн показують, що жінки становлять 2,18 мільйона (36%) обраних членів місцевих дорадчих органів. Лише дві країни досягли 50%, а ще 18 країн мають понад 40% жінок у місцевих органах влади [14].

Станом на січень 2020 року також визначаються регіональні відмінності щодо представництва жінок у місцевих дорадчих органах: Центральна та Південна Азія – 41%; Європа та Північна Америка – 35%; Океанія – 32%; Африка на південь від Сахари – 29%; Східна та Південно-Східна Азія – 25%; Латинська Америка та Карибський басейн – 25%; Західна Азія та Північна Африка – 18% [15].

Світові показники розширення участі жінок

Збалансована політична участь та розподіл влади між жінками та чоловіками у процесі прийняття рішень є міжнародно узгодженою метою, визначеною в Пекінській декларації та Платформі дій [10]. Більшість країн світу не досягли гендерного балансу, і мало хто встановив або досягнув амбіційних цілей щодо гендерного паритету (50–50).

Є дедалі більше доказів того, що лідерство жінок у процесах прийняття політичних рішень покращує їх [17]. Наприклад, у Норвегії було виявлено прямий причинно-наслідковий зв'язок між присутністю жінок у муніципальних радах та соціальною політикою [10].

Жінки демонструють політичне лідерство, працюючи через партійні лінії, через парламентські збори жінок – навіть у найскладніших політичних умовах – відстоюючи питання гендерної рівності, такі як ліквідація гендерного насильства, батьківські відпустки та догляд за дітьми, пенсії, гендерна рівність, виборча реформа [10].

Гендерний паритет все ще залишається далекою перспективою для всіх аспектів прийняття політичних та громадських рішень. Хоча жінки та чоловіки можуть мати рівні права бути кандидатами на виборчі посади, повсякденна реальність гендерної нерівності призводить до нерівних можливостей.

Глибоко вкорінений менталітет та традиційні нерівні відносини влади, соціально-економічні та культурні бар'єри, а також поширеність сексистської мови та гендерного насильства продовжують обмежувати участь жінок у політичній та громадській сферах. Доступ до політичного життя, громадські процеси можуть стати ще більш складними для жінок, які стикаються з множинними формами дискримінації за ознаками: віку, інвалідності, етнічної приналежності чи соціального походження.

Політика і процеси прийняття рішень продовжують розглядатися як чоловіча арена, а участь жінок часто трактується як «жіноче питання». Це призводить до дискримінаційних практик, сексизму та гендерних стереотипів серед політиків, ЗМІ та громадськості. Це впливає на власне сприйняття жінками та дівчатами своїх можливостей обіймати посади та знеохочує їх прагнення. Навіть коли досягнутий прогрес, звіт Ради Європи ілюструє прогрес у цій галузі нелінійним, і зворотний ефект завжди можливий.

Висновки. Збалансована участь жінок та чоловіків у прийнятті політичних та громадських рішень є умовою розвитку демократії. Стандарти Ради Європи дають чіткі вказівки щодо досягнення цієї суттєвої мети.

У країнах-членах Ради Європи чоловіки все ще становлять приблизно три чверті членів національних урядів та парламентів.

Дійсно демократичні інститути мають відображати різноманітність населення та задовольняти потреби всіх верств населення. Збалансована участь жінок та чоловіків у політичній та громадській діяльності, прийнятті політичних рішень є ключовим показником гендерної рівності та повного задоволення жінок в їх правах, умовах рівності, соціальної справедливості та згуртованості. У 2003 р. Рада Європи прийняла Рекомендацію про збалансовану участь жінок та чоловіків у процесі прийняття політичних та громадських рішень. Уряди держав-членів взяли на себе зобов'язання дотримуватися цих квот. Цей документ дав змогу досягти мінімального рівня представництва – 40% жінок і чоловіків у політичних і суспільних процесах через законодавчі, адміністративні та допоміжні заходи та винайти показники для вимірювання прогресу.

Проте варто зазначити, що здійснення збалансованої участі жінок та чоловіків у процесі прийняття рішень вимагає скоординованих дій у широкому діапазоні сфер діяльності і вже десятки років займає важливе місце в порядку денному Ради Європи. Це включає впровадження сучасних стандартів, а також підтримку політики для досягнення паритетної демократії.

Отже, країни ЄС суттєво відрізняються за рівнем залученості жінок до великої політики. Як бачимо, найкращою стосовно участі жінок у політиці на рівні прийняття рішень є ситуація в Іспанії та Швеції, в яких протягом десятиліть на державному рівні розробляються механізми забезпечення гендерної рівності задля покращення нерівного розподілу прав і можливостей для чоловіків та жінок. Окремо варто згадати про активний жіночий рух, що зумів поставити питання гендерної рівності на політичний порядок денний і вивести приватні питання в публічну сферу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гендерні аспекти політики: спроба синтезного аналізу. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2010/03/9.pdf>.
2. Жінки в політиці: міжнародний досвід для України : за матеріалами міжнар. наук. семінару «Жінки в політиці: міжнародний досвід для України», Київ, НаУКМА, 7 жовт. 2005 р. / заг. ред. Я. Свердлюк, С. Оксамитна. Київ : Атіка, 2006. 271 с.
3. Костюченко Т.С. Жінки у політиці в Україні та Грузії: громадська думка і мережева підтримка / Т.С. Костюченко, Т.О. Марценюк, С.М. Оксамитна. *Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки*. 2014. Т. 161. С. 72–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAS_2014_161_12.
4. Мислюк Ю. Механізм паритетної демократії в сучасній Україні та роль жінки-лідера в політиці / Ю. Мислюк, Д. Тижбіряк. *Вісник Прикарпатського університету. Історія*. 2010. Вип. 18. С. 85–89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpu_Ist_2010_18_15.
5. Марценюк Т.О. Жінки у «великій політиці»: гендерний аналіз Верховної Ради України. *Наукові записки НаУКМА. Соціологія*. 2018. Т. 1. С. 43–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAS_2018_1_6.
6. Марценюк Т. Залученість жінок у політику в Україні: суспільні, партійні та індивідуальні чинники. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/polityka/zaluchenist-zhinok-u-politiku-v-ukraini-suspilni-partiyni-ta-individualni-chinniki-134949.html>.
7. Методологія дослідження політичної участі жінок: поєднання традиційної політичної теорії та гендерного підходу. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268616808.pdf>.
8. Скорик М.М. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь: аналіт. звіт / [Скорик М. М.]; Всеукр. громад. орг. «Жіночий консорціум України», Київ. ін-т гендер. дослідж. Київ : ІТЕМ, 2014. 64 с.
9. Степаненко К., Кирило В. Жінки в політиці (світовий та український досвід). Дніпро : Ліра, 2019. 99 с.
10. Слабчук Т.А. Визначення статусу жінки в українській політиці наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. *Інтелекція і влада. Серія : Історія*. 2010. Вип. 20. С. 180–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iiv_2010_20_21.
11. A comparative study of the effectiveness of women's political participation. The case of Spain, Rwanda and South Africa. URL: <https://www.unav.edu/web/global-affairs/detalle/-/blogs/a-comparative-study-of-the-effectiveness-of-women-s-political-participation-the-case-of-spain-rwanda-and-south-africa>.
12. Monica Adele Orisadare An Assessment of the Role of Women Group in Women Political Participation, and Economic Development in Nigeria. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsoc.2019.00052/full>.
13. Shan-Jan Sarah Liu and Lee Ann Banaszak Do Government Positions Held by Women Matter? A Cross-National Examination of Female Ministers' Impacts on Women's Political Participation. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/politics-and-gender/article/do-government-positions-held-by-women-matter-a-crossnational-examination-of-female-ministers-impacts-on-womens-political-participation/1C587287F9-0462338F69B9A774096732>.

14. Across Latin America, women fight back against violence in politics. URL: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2018/11/feature-across-latin-america-women-fight-back-against-violence-in-politics>.

15. Facts and figures: Women's leadership and political participation. URL: <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures>.

REFERENCES:

1. Henderni aspekty polityky: sproba syntezy analizu [Gender aspects of policy: an attempt at synthesis analysis]. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2010/03/9.pdf>. [in Ukrainian].

2. Zhinky v politytsi: mizhnarodnyi dosvid dlia Ukrainy: zb. nauk. st.: za materialamy mizhnar. nauk. seminaru "Zhinky v politytsi: mizhnarodnyi dosvid dlia Ukrainy" [Women in politics: international experience for Ukraine: coll. Science. Art.: on the basis of international. Science. seminar "Women in Politics: International Experience for Ukraine"]. Kyiv – NaUKMA, 7 zhovt. 2005 r. / zah. red. Ya. Sverdluk, S. Oksamytna. K. : Atika, 2006. 271 s. [in Ukrainian].

3. Kostyuchenko T.S. (2014) Zhinky u politytsi v Ukraini ta Hruzii: hromadska dumka i merezheva pidtrymka [Women in politics in Ukraine and Georgia: public opinion and online support]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_2014_161_12. [in Ukrainian].

4. Mysliuk Yu (2010). Mekhanizm parytetnoi demokratii v suchasni Ukraini ta rol zhinky-lidera v politytsi [The mechanism of parity democracy in modern Ukraine and the role of women leaders in politics]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpu_Ist_2010_18_15. [in Ukrainian].

5. Martseniuk T.O. (2018) Zhinky u "velykii politytsi": hendernyi analiz Verkhovnoi Rady Ukrainy [Women in "big politics": a gender analysis of the Verkhovna Rada of Ukraine]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_2018_1_6. [in Ukrainian].

6. Martseniuk T. Zaluchenist zhinok u polityku v Ukraini: suspilni, partiini ta indyvidualni chynnyky [Women's involvement in politics in Ukraine: social, party and individual factors]. URL: <https://genderindetail.org.ua/season-topic/polityka/zaluchenist-zhinok-u-politiku-v-ukraini-suspilni-partiini-ta-indyvidualni-chinniki-134949.html>. [in Ukrainian].

7. Metodolohiia doslidzhennia politychnoi uchasti zhinok: poiednannia tradytsiinoi politychnoi teorii

ta hendernoho pidkhodu [Research methodology for women's political participation: a combination of traditional political theory and gender approach]. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268616808.pdf>. [in Ukrainian].

8. Skoryk M.M. (2014) Zhinky v politytsi Ukrainy na mistsevomu rivni: shliakhy, problemy, uchast: analit. Zvit [Women in Ukrainian politics at the local level: ways, problems, participation: analyst. Report] / Vseukr. hromad. orh. "Zhinochyi konsortsium Ukrainy", Kyiv. in-hender. doslidzh. K. : ITEM, 2014. 64 s. [in Ukrainian].

9. Stepanenko K., Kyrylo V. (2019) Zhinky v politytsi (svitovy ta ukraïnskyi dosvid) [Women in politics (world and Ukrainian experience)]. Dnipro : Lira, 2019. 99 s. [in Ukrainian].

10. Slabchuk T.A. (2010) Vyznachennia statusu zhinky v ukraïnskii politytsi naprykintsi XX – pochatku XXI st [Determining the status of women in Ukrainian politics in the late twentieth – early XXI century]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iiv_2010_20_21. [in Ukrainian].

11. A comparative study of the effectiveness of women's political participation. The case of Spain, Rwanda and South Africa. URL: <https://www.unav.edu/web/global-affairs/detalle/-/blogs/a-comparative-study-of-the-effectiveness-of-women-s-political-participation-the-case-of-spain-rwanda-and-south-africa>.

12. Monica Adele Orisadare An Assessment of the Role of Women Group in Women Political Participation, and Economic Development in Nigeria. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsoc.2019.00052/full>.

13. Shan-Jan Sarah Liu and Lee Ann Banaszak Do Government Positions Held by Women Matter? A Cross-National Examination of Female Ministers' Impacts on Women's Political Participation. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/politics-and-gender/article/do-government-positions-held-by-women-matter-a-crossnational-examination-of-female-ministers-impacts-on-womens-political-participation/1C587287F9-0462338F69B9A774096732>.

14. Across Latin America, women fight back against violence in politics. URL: <https://www.unwomen.org/en/news/stories/2018/11/feature-across-latin-america-women-fight-back-against-violence-in-politics>.

15. Facts and figures: Women's leadership and political participation. URL: <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures>.

Women participation in contemporary political processes (on the example of EU countries): prospects for gaining gender parity in political life

Voronova Tetiana Volodymyrivna

PhD in Political Science,
Associate Professor at the Department
of Political Science
Oles Honchar Dnipro National University
Haharina avenue, 72,
Dnipro, Ukraine

The goal of the article is connected with the need to develop representative democracy based on gender equality, developed civil society.

Main tasks of the study are to determine the specifics of women participation in contemporary political processes and to reveal the prospects of achieving gender parity. The political implications of women participation in politics are presented, which allow to build prognostic considerations regarding the prospects of achieving gender parity in the formation of authorities at different levels. The importance of women participation in politics as such a phenomenon of public life is revealed, which at the global level takes shape not only in the traditional spheres of individual development, but also in public policy.

Research methods. The article uses general scientific and professional political science methods. In particular, the general analysis includes analysis and synthesis (scientific assessments of women's political participation on the example of EU countries are considered). Comparative and structural-functional methods, gender approach are applied to the applied professional methods. Using a comparative method, theoretical interpretations of the basic forms of women's political participation are compared. The structural-functional method identifies the components that influence the intensification of women political participation in EU countries. The gender approach is recognized as the most promising along with traditional policy analysis for further research on women's political participation.

It is emphasized that the main trend in the involvement of women in politics at the global level is to identify incentives for individual and collective choice in favor of proactive political behavior.

Results of the research. It has been established that the balanced participation of women and men in the decision-making process requires coordinated action in a wide range of areas and has been high on the Council of Europe's agenda for decades. This includes implementing existing standards, as well as supporting policy to achieve parity democracy. It is determined that the everyday reality of gender inequality leads to unequal opportunities. The deep-rooted mentality and traditional inequalities of power, socio-economic and cultural barriers, and the prevalence of sexist language and gender-based violence continue to limit women participation in politics and society.

Key words: *women engagement, political processes, gender equality, participation in politics, gender parity, political equality.*